

Oplegvel Collegebesluit

Portefeuille drs. E.P. Cassee
Auteur Mevr. ir S. Ros
Telefoon 5113567 E-mail: s.ros@haarlem.nl
SZ/RB Reg.nr. 2012/129866
Te kopiëren: A
B & W-vergadering van 17 april 2012

Onderwerp

Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte

DOEL: Besluiten

Het college stemt in met het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte.

B&W

1. Het college stemt in met het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte.
2. Het college zal komende week met een dekkingsvoorstel komen t.b.v. fase 1.
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. Het besluit wordt ter kennisgeving aan de commissie Ontwikkeling en Beheer gezonden.

Collegebesluit

Onderwerp: Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte

Reg.nummer: 2012/129866

1 Inleiding

De Raad van de gemeente Haarlem heeft op 20 april 2005 het Structuurplan Haarlem 2020 vastgesteld. Met het inwerkingtreden van de Wet ruimtelijke ordening medio 2008 is dit structuurplan van rechtswege een structuurvisie geworden.

Deze structuurvisie omvat voornamelijk een visie op de bebouwde omgeving van Haarlem, en de ontwikkeling daarvan.

Voor de onbebouwde omgeving is op het schaalniveau van een structuurvisie onvoldoende richtinggevend kader beschikbaar. Daarnaast is de druk op de openbare ruimte groot, hetgeen tot dilemma's leidt bij herinrichtingsopgaven. De openbare ruimte/het publiek domein is beperkt in een dichtbebouwde stad als Haarlem. De ambitie is groot en ieder gewenste of wettelijk opgelegde functie kent haar eigen ruimteclaim.

Door de commissie Beheer en Ontwikkeling van de gemeenteraad is begin 2010 gesteld dat een integrale visie op de openbare ruimte gewenst is. De Structuurvisie Openbare Ruimte wordt (naast de Nota Ruimtelijke Kwaliteit) opgesteld om aan dit verzoek te kunnen voldoen.

Als deelherziening van de bestaande structuurvisie zal de nieuwe Structuurvisie Openbare Ruimte het kader bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer & onderhoud van het publiek domein in de stad. Als gevolg zullen de gemeentelijke projecten (in de openbare ruimte) sneller en efficiënter verlopen.

2 Besluitpunten college

1. Het college besluit in te stemmen met het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte.
2. Het college zal komende week met een dekkingsvoorstel komen t.b.v. fase 1.
3. De betrokkenen ontvangen daags na besluitvorming informatie over dit besluit.
4. Dit besluit wordt ter kennisgeving aan de commissie Ontwikkeling en Beheer gezonden.

3 Beoogd resultaat

Het vaststellen van een deelherziening van de Structuurvisie Haarlem 2020 waarin;

1. op hoofdlijn de gewenste en gekozen ontwikkelingsrichting,
2. inzicht in spelende claims en belangen,
3. de afweging van de ruimteclaims,
4. de verhoging van de kwaliteit,

van de onbebouwde ruimte en openbare ruimte van Haarlem worden opgenomen.

Afstemming met de bebouwde omgeving (geldende Structuurvisie) is tevens onderdeel van de inhoud.

Het resultaat van het Plan van Aanpak (fase 1) is een eerste (voor)concept Structuurvisie Openbare Ruimte.

4 Argumenten

Er is een integrale visie op de openbare ruimte gewenst. De Structuurvisie Openbare Ruimte wordt (naast de Nota Ruimtelijke Kwaliteit) opgesteld om aan dit verzoek te kunnen voldoen als deelherziening van de bestaande structuurvisie. Bij de uitvoering van projecten is een actuele structuurvisie van groot belang. De structuurvisie kan als beargumentatie worden gebruikt bij de afstemming met andere of hogere overheden, subsidieaanvragen, gemeentelijke participatie- en inspraaktrajecten en de vertalingen van ontwikkelingen in de bestemmingsplannen.

5 Kanttekeningen

Conform het Plan van Aanpak zal in fase 1 in een kleine samenstelling op een efficiënte en intensieve manier worden samengewerkt. Dit houdt in dat de betrokken medewerkers hiervoor moeten worden vrijgemaakt van een deel van hun werkzaamheden om zich te kunnen concentreren op de productie van de Structuurvisie. De aanname is dat deze werkvorm consequenties heeft (in tijd) voor een aantal projecten waaronder bijvoorbeeld; Actualisatie waterplan schalkwijk, Project Remise openbare ruimte, stedenbouwkundige bijdrage aan bestemmingsplannen.

6 Uitvoering

Na instemming met het Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte door het college kan gestart worden met het opstellen van de structuurvisie, onder de noemer fase 1. Tijdens fase 1 zal door een projectgroep, in een aantal maanden, de hoofdlijnen van de structuurvisie worden neergelegd. Tegelijkertijd zal extern geparticipeerd worden, waarbij onder andere nieuwe media zal worden ingezet. Het eerste (voor)concept Structuurvisie Openbare Ruimte wordt in juli 2012 aan het college voorgelegd.

7. Bijlagen

Plan van Aanpak Structuurvisie Openbare Ruimte

Het college van burgemeester en wethouders

PLAN VAN AANPAK STRUCTUURVISIE OPENBARE RUIMTE Fase 1		Versie: 13
		Datum: 02-04-2012
Opdrachtgevers	Ewout Cassee: eerste bestuurlijk opdrachtgever Rob van Doorn: tweede bestuurlijk opdrachtgever Nanda Hagedoorn: eerste ambtelijk opdrachtgever Lex Hendriksen: tweede ambtelijk opdrachtgever	
Opdrachtnemer	Sarah Ros(ST'Z)	
Supervisor	Max van Aerschot (SBM)	
Projectgroep	<p>Projectmanager proces: Sarah Ros (ST'Z) Ondersteuning: Emily Nijboer (ST'Z)</p> <p><u>Kern/Projectteam:</u> Stedenbouw en regio – Rolf Tjerkstra (ST'Z) (trekker inhoudelijk*) Landschap en regio – Martijn Dekker (ST'Z) (trekker inhoudelijk*) Ontwerp OR / illustraties – Roald van Splunter (ST'Z) Verkeer – Pau Tjioe Kho (WZ) Ecologie en groen – Jolanda Schwarz (WZ)/Niels van Esterik (WZ) (trekker inhoudelijk*) Inhoudelijke ondersteuning - 3 stagiaires</p> <p>* De inhoudelijk trekkers zijn verantwoordelijk voor het op de hoogte stellen en betrekken van hun collega's bij ST'Z/WZ over de inhoud van de Structuurvisie Openbare Ruimte en het proces.</p> <p><u>Wisselende leden Projectteam</u> Verkeer – Rien Boterman (WZ) Duurzaamheid – Marijtje Mulder / Margreet vd Woude (ST'Z) Water – Wouter Wuite (WZ) Redactie tekst – Ton van Schie (ST'Z)</p>	

Inhoud
<ol style="list-style-type: none"> 1. Achtergrond 2. Aanleiding 3. Doelstelling 4. Product 5. Structuurvisie en Besluit ruimtelijke ordening 6. Budget 7. Participatie, inspraak en communicatie 8. Planning 9. Van smal naar breed 10. Samenhang ander nieuw beleid 11. Inhoud

1. Achtergrond

Een structuurvisie is een wettelijk verplichte lange termijn visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de stad die toont wat er de komende jaren kan gebeuren, wat wij als stad willen, welke ambitie wij hebben en wat wij daarvoor moeten doen.

2. Aanleiding

De Raad van de gemeente Haarlem heeft op 20 april 2005 het Structuurplan Haarlem 2020 vastgesteld. Met het inwerkingtreden van de Wet ruimtelijke ordening medio 2008 is dit structuurplan van rechtswege een structuurvisie geworden.

Deze structuurvisie omvat voornamelijk een visie op de bebouwde omgeving van Haarlem, en de ontwikkeling daarvan.

Voor de onbebouwde omgeving is op het schaalniveau van een structuurvisie onvoldoende richtinggevend kader beschikbaar. Daarnaast is de druk op de openbare ruimte groot, hetgeen tot dilemma's leidt bij herinrichtingsopgaven. De openbare ruimte/het publiek domein is beperkt in een dichtbebouwde stad als Haarlem. De ambitie is groot en ieder gewenste of wettelijk opgelegde functie kent haar eigen ruimteclaim.

Door de commissie Beheer en Ontwikkeling van de gemeenteraad is begin 2010 gesteld dat een integrale visie op de openbare ruimte gewenst is. De Structuurvisie Openbare Ruimte wordt (naast de Nota Ruimtelijke Kwaliteit) opgesteld om aan dit verzoek te kunnen voldoen.

Samen met de Structuurvisie Haarlem 2020 en de in 2010 vastgestelde nota 'Haarlem Maatschappelijk op de Kaart' zal de structuurvisie het kader bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling en het beheer / onderhoud van het publiek domein in de stad. Als gevolg zullen de gemeentelijke projecten in de openbare ruimte sneller en efficiënter verlopen.

Zowel de Structuurvisie Openbare Ruimte als 'Haarlem Maatschappelijk op de kaart' moeten gezien worden als aanvulling op en herziening van de Structuurvisie Haarlem 2020.

3. Doelstelling

Het vaststellen van een deelherziening van de **Structuurvisie Haarlem 2020** waarin;

1. op hoofdlijn de gewenste en gekozen ontwikkelingsrichting,
2. inzicht in spelende claims en belangen
3. de afweging van de ruimteclaims,
4. de verhoging van de kwaliteit

van de onbebouwde ruimte en openbare ruimte van Haarlem (groen, grijs en blauw) worden opgenomen. Afstemming met de bebouwde omgeving (geldende structuurvisie) is tevens onderdeel van de inhoud.

4. Product

Een door de gemeenteraad van Haarlem vastgestelde visie (conform Wro) met kaarten waarin de hoofdlijnen van en ambitie op de gewenste toekomstige ontwikkeling en inrichting van de ondergrondse en bovengrondse infrastructuur is weergegeven. Tevens zal in de visie de prioriteit worden aangegeven met betrekking tot de ruimteclaims vanuit de reeds vastgestelde beleidskaders en worden de dilemma's in deze beleidskaders op hoofdlijnen opgelost.

Als leidraad hiervoor zullen de 'Gouden Regels' uit de Nota Ruimtelijke Kwaliteit worden aangehouden. Ook zullen gemeentegrensoverstijgende elementen worden opgenomen in de

structuurvisie want aspecten zoals groene structuren, waterlopen en regionale bereikbaarheid hebben een grote invloed op de invulling en het gebruik van de openbare ruimte.

5. Structuurvisie en Besluit ruimtelijke ordening

In hoofdstuk 2 van het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro) wordt ingegaan op de inhoud en de wijze van totstandkoming van de structuurvisie. Hierbij is rekening gehouden met de uitgangspunten van de Wro dat de structuurvisie zoveel mogelijk vorm- en procedure vrij dient te zijn.

Structuurvisies komen tot stand door middel van overleg met verschillende bestuurslagen, overheidsorganen, de betrokken maatschappelijke organisaties en partijen. Dit is reeds decennia lang de wijze van totstandkoming van ruimtelijk beleid en het wordt dan ook niet nodig geacht dit expliciet op te nemen in het Bro.

In de nota van toelichting wordt de wens verwoord dat het nadrukkelijk gewenst is dat burgers en maatschappelijke organisaties (vroegtijdig) worden betrokken bij de totstandkoming van de structuurvisie. De Bro stelt geen specifieke eisen naast de al bestaande voorwaarden zoals opgenomen in de Gemeentewet en de Awb. Het Bro heeft echter wel in artikel 2.1 bepaald dat in de structuurvisie moet worden weergegeven op welke wijze burgeres en maatschappelijke organisaties bij de totstandkoming zijn betrokken. Dit artikel sluit aan bij de wens van vroegtijdige burgerparticipatie.

Voor structuurvisies die kaderstellend zijn voor milieu effect rapportage (m.e.r.) plichtige besluiten, of waarin ontwikkelingen zijn voorzien die mogelijk nadelige effecten voor Natura 2000-gebieden kunnen hebben, gelden nog aanvullende procedurele eisen. In die gevallen zal de besluitvormingsprocedure over de structuurvisie moeten voldoen aan de eisen die de Wet milieubeheer of Natuurbeschermingswet 1998 daaraan stelt.

De wetgever ziet de structuurvisie als het instrument om ruimtelijke samenhang tot stand te brengen en duidelijkheid te geven over hoe de raad zich voorstelt de voorgenomen ontwikkelingen te verwezenlijken. Dit betekent dat de structuurvisie:

1. de hoofdlijnen van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen en de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid moet bevatten;
2. globaal moet zijn om integraal de verbanden tussen de gewenste ontwikkelingen in de verschillende delen van het gebied in beeld te brengen;
3. een uitvoeringsprogramma bevat;
4. digitaal beschikbaar moet zijn. Dat betekent dat een structuurvisie digitaal moet zijn en beschikbaar moet zijn gesteld conform de eisen die de wet stelt. Begin 2008 is de ministeriële regeling Praktijkrichtlijn Gemeentelijke Structuurvisie (PRgSV2008) beschikbaar gesteld waarin de exacte eisen staan voor het digitaal maken en beschikbaar stellen van ruimtelijke plannen.

6. Budget

Er is budget nodig voor de projectmedewerkers van STZ/RB en MIL en WZ/OGV-B: kern/projectteam tezamen 1000 uur rendabel en wisselende leden tezamen 250 uur. Hetgeen een kostenpost oplevert van ongeveer €137.500 (gemiddeld uurtarief van 110 euro).

Ook is er nog budget nodig voor: participatie en inspraak: €10.000, communicatie: €10.000 en het vervaardigen van kaartmateriaal en uiteindelijke vormgeving/digitalisering en drukwerk €15.000.

Aanvragen van externe expertise op specifieke onderdelen wordt geraamd op: €7.500.
Stagiaires op: €1.500.

ABC-sessies intern/politiek en brainstormsessies/inspraakavonden: €5.500.
Onvoorzien 5%: €5.500

De kosten voor fase 1 van opstellen van de Structuurvisie OR kent daarmee de volgende raming:
192.500 euro.

Deze kostenraming is voor de fase die loopt tot de inspraakperiode (fase 1), daarna zal op basis van de reacties (zienswijzen) een nieuwe raming worden gemaakt.

7. Participatie, inspraak en communicatie

Er wordt een apart PIP opgesteld voor de participatie en inspraak rond deze structuurvisie waarbij de nieuwe media zullen worden ingezet. Te denken valt aan interactief kaartmateriaal op internet en proactief meedenken door gebruikers van de stad, maar ook beleidsmedewerkers van de gemeente gedurende het werkproces.

Daarnaast zal ook de gemeenteraad/commissieleden actief worden betrokken bij het opstellen van de structuurvisie door middel van bijvoorbeeld een raadsmarkt of ABC-sessie.

8. Planning

Fase 0:

Met de Structuurvisie Openbare Ruimte is gestart in week 10 van 2011 onder projectleiding van Tim de Rudder.

Er is een periode van ca 6 maanden gebruikt om te inventariseren. Het resultaat van deze inventarisatie is reeds gepresenteerd aan de leden van de raadscommissies Ontwikkeling en Beheer (Raadsmarkt d.d. 14 juli 2011). De kosten van deze werkzaamheden zijn niet meegenomen in dit Plan van Aanpak maar in de jaarrekening van 2011.

Fase 1:

Na vaststelling van dit Plan van Aanpak kan kennis worden gegeven van het voornemen (conform Besluit ruimtelijke ontwikkeling), gestart worden met opstellen van de structuurvisie en worden gestart met de opzet van het participatietraject.

Het eerste (voor) concept Structuurvisie Openbare Ruimte (SOR) wordt in juli 2012 aan het college van B&W gepresenteerd.

Fase 2:

Daarna zal de visie kunnen worden uitgewerkt en in november, door het college van B&W, kunnen worden vrijgegeven voor inspraak.

Fase 3:

Verwerking van de inspraakreacties en de daarop volgende vaststelling van de (definitieve) structuurvisie door de gemeenteraad is fase drie.

9. Van smal naar breed

Met de kern/projectgroep wordt in een paar maanden (2 à 3), in intensieve ateliervorm, de hoofdlijnen van de structuurvisie neergelegd. Met de opdrachtgevers zal drie wekelijks worden besproken of de hoofdlijnen juist zijn neergezet. Daarnaast wordt op interactieve wijze gelijktijdig met het werkproces geparticipeerd over deze productie met de gebruikers van de stad en beleidsmedewerkers van de gemeente via social media.

Dit houdt in dat de betrokken medewerkers/projectgroepleden gedurende deze intensieve samenwerkingsvorm moeten worden vrijgemaakt van een deel van hun overige werkzaamheden om zich te kunnen concentreren op de productie en inhoud van de structuurvisie.

Op deze manier wordt er in een kleine samenstelling efficiënt gewerkt, van smal naar breed. Zij dienen daarin tevens gefaciliteerd te worden; denk daarbij aan het in één ruimte zitten van de projectteam-medewerkers met het benodigde materieel.

De aanname is dat deze werkvorm consequenties heeft (in tijd) voor de volgende projecten:
Bestemmingsplan Oude Stad - verhoogd - (mogelijk uitwisselen met bp Indische Buurt noord)
Bestemmingsplan Schalkwijk Midden – verhoogd - (mogelijk uitwisselen met bp Ramplaankwartier)

Project Belcanto - mogelijk verhoogd

Project Remise, openbare ruimte - verhoogd

DSK II/III openbare ruimte - mogelijk verhoogd

Gebiedsvisie Pr. Bernhardlaan - (later starten)

Project Binnenduinrand – moet overgedragen worden

Gebiedsvisie Schouwbroekerplas - mogelijk verhoogd

Project Aziëweg, openbare ruimte - mogelijk verhoogd

Afronden beheerplannen - verhoogd

Minder tijd voor groenadvisering bij projecten in de OR en kapaanvragen- (overname door anderen binnen cluster beperkt mogelijk)

Actualisatie waterplan schalkwijk - verhoogd

10. Samenhang ander nieuw beleid

De Structuurvisie Openbare Ruimte heeft voor een groot deel samenhang met de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Waar de structuurvisie in zal gaan op beoogde ontwikkelingen in de openbare ruimte, zal de Nota Ruimtelijke Kwaliteit de kwaliteitseisen stellen die bij deze ontwikkeling horen.

Ook heeft de structuurvisie invloed op de in ontwikkeling zijnde of nog te maken gebiedsvisies. Waar de structuurvisie de hoofdlijnen uitzet, gaan de gebiedsvisies in op ontwikkelwensen voor specifieke gebieden in de stad en werken deze verder uit.

In regionale zin hebben de afspraken die in MRA-verband of in andere regionale samenwerkingsvormen zijn gemaakt invloed op de ontwikkelingswensen voor de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan de bereikbaarheidsvisie Zuid-Kennemerland. De regionale afspraken zullen daarom worden meegenomen in de Structuurvisie Openbare Ruimte.

Vastgestelde en nog in ontwikkeling zijnde beleidsdocumenten die uitspraken doen over de ontwikkeling, beheer of inrichting/ondergrond van de openbare en onbebouwde ruimte, zoals bijvoorbeeld 'Kunst in de Openbare Ruimte', 'Parkeernota' en het 'HVVP' worden uiteraard ook meegenomen en afgewogen. Mogelijke dilemma's die daaruit voortvloeien worden inzichtelijk gemaakt en oplossingsrichtingen worden opgenomen in de structuurvisie.

11. Inhoud

Een mogelijke inhoudsopgave van de Structuurvisie Openbare Ruimte, voorzien van kaartmateriaal:

Hoofdstuk 1: Inleiding

- Achtergrond
- Aanleiding
- Wettelijk kader
- Relatie binnen beleidshuis

Hoofdstuk 2: Trends en beleidskaders

- Bestaand vastgesteld beleid
- In ontwikkeling zijnde beleid
- Trends in de openbare ruimte
- Te verwachten ontwikkelingen
- Regionale visies

Hoofdstuk 3: Ruimtelijke indeling van Haarlem

- Structuurdragers
- Lange lijnen
- Typologie
- Identiteit/Imago

Hoofdstuk 4: Kansen en keuzes

- Constatering dilemma's en kansen
- Prioriteiten en keuzes

Hoofdstuk 5: Ambities Structuurvisie

- Gouden Regels
- Ambities

Hoofdstuk 6: Nieuwe kaart Openbare Ruimte

- Ondergrond (Infrastructuur/archeologie)
- Cultuur/erfgoed
- Water
- Groen
- Verkeer
- Bijzondere plekken en lijnen

Hoofdstuk 7: Uitvoeringsprogramma

- Uitvoering naar thema
- Strategie
- Financiën en partners